द्यथा वशम्। सत्यो मन्युर्महि कर्म्मा करिष्यतः। यो गा उदाजत् स दिवे वि चाभजत्। महीव रीतिः शवसा सरत् पृथक्''इति। अस्य 'ब्रह्मणस्पतेः', सर्व्वं जगद्यथा 'वशमभवत्' येन प्रकारेणायमिच्छति तथैव प्रवर्त्तते, 'महिकर्म्मा' जगन्नियमनरूपं महान्तं व्यापारं 'करिष्यतः', ब्रह्मणस्पतेः 'मन्युः' 'सत्यः' अवितथा, कोपः, तस्मादेतदिच्छानुसारेण जगत् प्रवर्त्तते जगत एतदधीनमेव स्पष्टीक्रियते, 'गो' शब्दोऽत्र जलवाची, 'यः' आदित्यः, 'गा उदाजत्' घर्म्मकाले जलानि स्वरश्मिभिः भूम्यां स्वीकृतवान्, 'सः' आदित्यः, पुनरपि 'दिवे' दिवः सकाशात्, 'व्यभजत्' विशेषेण विभागं कृत्वा वृष्टिकाले जलं प्रेरितवान्, योऽयं घर्म्मकाले जलस्वीकारः यश्च वृष्टिकाले पुनरपि जलस्य परित्यागः एतत् सर्व्वं जगद्व्यवहारस्योपलक्षणं। ब्रह्मणस्पतेरीदृशी 'रीतिः', महीव जगन्नियमनप्रकारो महानेष भूत्वा, 'शवसा' तदीयबलेन, 'पृथक् सरत्' बहुधा प्रवर्त्तते॥

अथ पुरोडाशस्य याज्यामाह। ''इन्धानो अग्निं वनवद्वनुष्यतः। कृतब्रह्मा शूशुवद्रातहव्य इत्। जातेन जातमति सृत्प्रसृत्सते। यं यं युजं कृणुते ब्रह्मणस्पतिः'' इति। 'ब्रह्मणस्पतिः'' देवः, 'यं यं' यजमानं, 'युजं कृणुते' कर्म्मानुष्ठानयुक्तं कुरुते, असावसौ यजमानः 'अग्निम्', 'इन्धानः' प्रदीपयन्, 'वनुष्यतः' स्वात्मानं हिंसिष्यतः शत्रून्, 'वनवत्' वनुयात्, प्रतिहिंस्यात्, स च यजमानः 'कृतब्रह्मा' संस्कृतमन्त्रः, 'रातहव्य इत्' दत्तहविष्क एव भूत्वा, 'शूशुवत्' अतिशयेन वर्धते, अयं